

FAQ om syndikalism

Umeå LS av SAC

Den 3 oktober 2021

Innehåll

1. Vad är syndikalism?	4
22. Vad är den dubbla uppgiften?	4

FAQ

**ALLT DU VELAT FRÅGA
OM SYNDIKALISMEN
MEN INTE VÅGAT**

www.sac.se/LS/Umeå

Denna "FAQ" (förkortning av engelskans "Frequently asked questions") är baserad på den första delen av häftet *Vad vill syndikalismen? En ideologisk grundskiss*. Den första delen har rubriken Ledstjärnor för lokal organisering. Rubrikerna på de återstående delarna av häftet är: 2. Klassorganisationens idé, 3. Värva och aktivera medlemmar samt 4. Ekonomisk demokrati och federalism. Därefter följer två bilagor och Efterord på uppdrag av Umeå LS.

Hela vår FAQ finns här.

Hela häftet finns här.

Nedan kan du läsa den första och sista frågan i vår FAQ.

1. Vad är syndikalism?

Syndikalismen är en internationell fackföreningsrörelse. Själva ordet syndikalism kommer från franskans *syndicat* som betyder fackförening. Det franska ordet *syndicalisme* betyder direkt översatt fackföreningsrörelse (eller facklig verksamhet). Men syndikalismen är inte vilken fackföreningsrörelse som helst. Det finns vissa ledstjärnor som definierar rörelsen. För att få ett bra grepp om syndikalismen ska du givetvis läsa denna FAQ i sin helhet (och läsa vidare i häftet *Vad vill syndikalismen?*). En summering lyder dock som följer.

Syndikalismen går ut på att organisera anställda i alla branscher för omedelbara förbättringar av villkoren. Med ordet *anställda* menas i detta häfte alla löntagare utom cheferna. Syndikalistiska fackföreningar omfattar både arbetare (i snäv mening) och tjänstemän. Fackföreningarna bygger på medlemsdemokrati, solidaritet och oberoende från alla religiösa och politiska organisationer.

Syndikalismens demokratiska ledstjärna är att alla som berörs av beslut ska ha rätt att påverka besluten. Den långsiktiga visionen är att demokratisera arbetsplatserna och därigenom bygga ett jämlikt samhälle. Inom dagens fackföreningar praktiserar syndikalister det som kallas *basdemokrati* och *federalism*. Det är grunden för medlemsstyrda fackföreningar. Genom att bygga medlemsstyrda fackföreningar kan anställda utveckla den kollektiva styrkan och kompetensen att införa personalstyrda arbetsplatser i alla branscher.

Läs mer om basdemokrati och federalism nedan (fråga 13, 16 och 17). Den fackliga organiseringen för att genomdriva dagskrav och en långsiktig vision brukar syndikalister kalla *den dubbla uppgiften*. Läs vidare om den dubbla uppgiften och visionen (se fråga 22 nedan och häftets del 4).

I Sverige är syndikalismen representerad genom framförallt *Sveriges arbetares centralorganisation (SAC)*. SAC grundades 1910. SAC står i skarp kontrast till de svenska fackförbunden inom LO, TCO och Saco. Dessa präglas av toppstyre, centralism, pampvälde och lojalitet med arbetsgivarsidan. LO och i viss mån även TCO hämmas av lojalitet med det socialdemokratiska partiet. TCO och ännu mer Saco präglas av yrkesegoism.

De syndikalistiska strömningarna har alltid varit betydligt större än SAC:s medlemsantal. Syndikalism är självständig arbetarkamp. Så snart anställda snackar ihop sig gentemot arbetsledningen och agerar för att öka sitt inflytande, kan man tala om en syndikalistisk tendens. I den bemärkelsen är syndikalism helt enkelt sunt förnuft och ett naturligt tillvägagångssätt.

(...)

22. Vad är den dubbla uppgiften?

Syndikalistiska fackföreningar har en uppgift av dubbel karaktär. Det kan också formuleras på så vis att de fyller en dubbel funktion i klasskampen. Vi talar här om klasskamp på kort och lång sikt.

På *kort sikt* går kampen ut på att genomdriva reformer eller dagskrav: bättre löner, minskad stress, kortare arbetstid, starkare anställningsskydd, bättre arbetsmiljö, stopp för sexuella trakasserier och rasism, stärkt yttrandefrihet, skydd för personlig integritet, bättre balans mellan jobb och fritid/familj etc. Alla fackliga krav, strider och förhandlingar har ett gemensamt syfte: att personalen ska kapa åt sig alltmer makt över arbetsplatsen.

På *lång* sikt utgör syndikalistiska fackföreningar redskap för en fullständig demokratisering av arbetsplatserna. Alla som berörs av beslut ska också ha rätt att påverka besluten. Det förutsätter att den arbetande befolkningen tar kontrollen över produktionsmedlen och upprättar nya förvaltningsorgan. De som gör jobbet ska förvalta arbetsplatserna – i alla samhällsmedlemmars intresse och inom ramen för ekosystemen. SAC anser att den enda legitima arbetsledningen är den ledning som de arbetande har valt, som följer riktlinjer från golvet och som omedelbart kan avsättas underifrån.

Syndikalister använder begreppet driftsektion för att den långsiktiga visionen är att personalen ska överta driften. Den basdemokrati och federalism som praktiseras inom fackföreningen idag ger en fingervisning om hur samhällsekonomin kan förvaltas i framtiden. Den nordamerikanska fackföreningen IWW uttrycker denna strävan på följande sätt i sin principförklaring: ”Genom att organisera oss fackligt skapar vi strukturen för det nya samhället inom skalet för det gamla.”

Syndikalismen eftersträvar kort sagt *ekonomisk demokrati*. Vi talar även om *arbetarnas självförvaltning*. Ordet demokrati betyder som bekant folkstyre och vi anser att folket ska styra på riktigt. Ekonomisk demokrati är kärnan i SAC:s långsiktiga vision men visionen är större än så (se vidare häftets del 4).

På dagens arbetsplatser råder ekonomisk diktatur även om det politiska systemet formellt är demokratiskt. De anställda är skyldiga att lyda en chefs- eller ägarklass som de inte har röstat fram och inte heller har rätt att styra eller avsätta. Det är inte värdigt myndiga människor. Därtill berikar sig chefer och företagsägare på befolkningens arbete.

Hierarkin på arbetsplatserna utgör grunden för hela klassamhället. Den enskilda arbetsplatsen är ett klassamhälle i miniatyr. Det rådande klassamhället är ett kapitalistiskt samhälle. Det kännetecknas av att merparten av produktionen ägs av privata kapitalister. Kapitalisternas mål är att maximera vinsterna och sin makt (eller åtminstone att bevara makten). Produktionen, det omgivande samhället och politiken underordnas deras vinstmaximering.

Den tidiga arbetarrörelsen betecknade diktaturen och exploateringen på arbetsplatserna som ett *löneslaveri* och *arbetsköparvälde*. Vi syndikalister håller fast vid denna kritik även om ordvalen kan uppdateras.

Diktaturen på arbetsplatserna är kapitalismens centrala komponent. Kapitalismen vilar på arbetarklassens produktiva och skapande verksamhet. Det är samtidigt vår skapande förmåga som kan frambringa en ny samhällsordning. Ekonomisk demokrati skulle göra det möjligt att producera för mänskliga behov, istället för fåtalets vinst. Ekonomisk demokrati lägger grunden för ett jämlikt samhälle, ett klasslöst samhälle. Det skulle innebära en grundläggande samhällsomvandling.

Klasskampen är en oundviklig följd av att en chefs- och ägarklass har monopol på produktionsmedlen. Konflikten mellan arbete och kapital kan inte upphävas inom ramen för kapitalismen. Det är genom den offensiva kampen för dagskrav som vi närmar oss den långsiktiga visionen. En framtida samhällsomvandling är klasskampens yttersta konsekvens.

En förutsättning för att lyckas med den dubbla uppgiften är att tyngdpunkten ligger på självorganisering och kollektiv kamp. Om en fackförening domineras av klientverksamhet och defensiv legalism, så gäller det att göra nya satsningar på organisering. Klientverksamhet berördes ovan (fråga 14).

Klientverksamhet är i sig en fälla om den blir dominerande. Det kan leda in fackföreningen i ytterligare två fällor. Den ena fällan är att facketets representanter hamnar ovanför personalkollektivet och *integreras* med arbetsgivarsidan. Den andra fällan är att fackligt aktiva *marginaliseras*. De hamnar då utanför personalkollektivet och saknar inflytande. Lösningen är att verka inom kollektivet och mobilisera detsamma till kamp och förhandlingar. Se illustrationen av dessa fällor i häftets bilaga 2.

En nödvändig förutsättning för att lyckas med den dubbla uppgiften är att bygga starka lokala fackföreningar. Men det är inte tillräckligt att bilda sektioner, fackklubbar och tvärfackliga grupper som är isolerade från varandra. De lokala organisationerna behöver samarbeta genom en större klassorganisation. I häftets del 2 presenteras klassorganisationens idé.

Det Anarkistiska Biblioteket

Umeå LS av SAC
FAQ om syndikalism
Den 3 oktober 2021

Mottogs den 23 januari 2022 från: www.sac.se

sv.anarchistlibraries.net